

INFORMACE K PROBLEMATICE ZAVEDENÍ MINIMÁLNÍ MZDY V SRN PRO JEDNÁNÍ PŘEDSENICTVA RHSD ČR 2. ÚNORA 2015

Popis problematiky

Dnem 1. ledna 2015 nabyl ve Spolkové republice Německo účinnosti nový zákon o minimální mzdě (dále též „MiLoG“). Ten plošně zavádí minimální mzdu ve výši **8,5 eur/hod¹** na spolkové úrovni pro všechna odvětví hospodářství (doposud nebyla minimální mzda zákonně upravena, sjednávala se v kolektivních smlouvách). Nová legislativa se vztahuje na výkon práce na území Německa bez ohledu na sídlo podniku.

Tento předpis má zásadní dopady na české podnikatele operující na území Německa. Zvýší se náklady všech českých firem podnikajících na území Německa (stavební dělníci, ošetřovatelky, brigády apod.). Největší **obavy panují v sektoru dopravy**.

Zákon se má aplikovat jak na práci vykonanou na základě smlouvy o **poskytnutí dopravních služeb** mezi německým subjektem a dopravcem z jiného státu EU, tak v případě **kabotáže** (poskytování služeb přepravy **uvnitř státu EU** dopravcem z jiného státu).² Není zatím jasné, zda se zákon bude vztahovat také na **přeshraniční** přepravu osob (případy služebních cest).

Hlavní problém z hlediska ČR je aplikace zákona také na **tranzit**, kdy dopravci mají uzavřené smlouvy se zákazníkem v jiné zemi a přes německé území pouze **projíždějí**. Podle právního stanoviska MZV ČR ovšem tranzit nespadá pod směrnici o vysílání pracovníků³, a zákon by se tudíž neměl na tranzit vztahovat, jelikož nemá oporu v evropském právu. Vyžadovat vyplácení minimální mzdy po přepravních provozujících pouze tranzit tak je pravděpodobně v rozporu s právem EU, zejména se svobodou volného pohybu služeb.

¹ Do roku 2017 toto neplatí pro odvětví, kde již existují kolektivní smlouvy, ve kterých je nižší mzda (např. kadeřnictví).

² Provádění kabotáže (např. pokud český dopravce poskytuje služby nákladní přepravy zboží v rámci území Německa) je již dnes striktně limitováno unijní legislativou. Toto opatření chrání především dopravce ve starých členských státech před levnějšími službami z nových členských států EU. Nejvíce kabotáží v EU je prováděno právě na území Německa (až cca 40 %), a to nejčastěji přepravci z Polska.

³ Směrnice o vysílání pokrývá situace, kdy je pracovník vyslán do jiného státu na základě smlouvy s objednatelem.

Kromě vyplacení minimální mzdy ukládá zákon zahraničním zaměstnavatelům zasílat v předstihu celním úřadům **plán vysílání** v německém jazyce s odhadovaným začátkem práce v Německu a dobou trvání práce. V pracovních výkazech řidiče musí být navíc odděleně evidována pracovní doba v Německu. Podle informací úředníků celních úřadů budou kontroly prováděny namátkově. Za nedodržení povinností pak bude hrozit riziko udělení vysokých pokut, při nedodržení povinnosti evidence pracovní doby až 30 tisíc eur a při nevyplacení stanovené minimální mzdy až 500 tisíc eur, což může být pro české dopravce likvidační. Evidenční povinnost je navíc upravena nerovně pro tuzemské a zahraniční zaměstnavatele, což je možné považovat za diskriminační.

Současný extenzivní výklad německého zákona podstatně snižuje konkurenceschopnost zahraničních dopravců zejména ze zemí s nižší mzdovou úrovní, a to jak zvýšením nákladů na přepravu, tak nepřiměřenou administrativní zátěží.

Reakce ČR a ostatních států na přijetí zákona

Vývoj v ČR

V návaznosti na schválení zákona byla o tomto kroku a jeho dopadech **informována vláda** na jednání dne 22. prosince 2014. Ministerstvo dopravy ČR se 18. prosince 2014 obrátilo na německou stranu (MD DE) prostřednictvím dopisu, ve kterém klade dotazy na aplikaci a působnost zákona a zároveň vyjadřuje pochybnosti o jeho aplikovatelnosti na transit. Dle následných informací byl dopis MD ČR předán gesčně příslušnému Spolkovému ministerstvu práce a sociálních věcí. Odpověď SRN zatím není k dispozici.

Dne 13. ledna 2015 proběhla na MPSV operativní **schůzka náměstků** (MPSV a MD) a zástupců dalších resortů (MZV, MPO, MF, SÚIP, ÚV), na které se účastníci shodli na tom, že rozsah působnosti německé úpravy je pro ČR nepřijatelný a administrativní náklady spojené s minimální mzdou jsou pro podniky nepřiměřené.

MPSV se následně (26. ledna 2015) obrátilo **dopisem paní ministryně** na MPSV DE (ministryně A. Nahles), ve kterém zopakovalo dotazy z prosincového dopisu MD ČR. SÚIP vypracoval odpověď na otázky německého velvyslanectví v Praze týkající se vymáhání minimální mzdy v ČR.

MPSV průběžně odpovídá na dotazy zástupců zaměstnavatelů, podnikatelů a veřejnosti zejména v oblasti dopravy. MPSV dále připravilo informační výklad, který byl poskytnut GŘ ÚP a SUIP a zveřejnilo informace a pracovní verze překladů zákona o minimální mzdě, zákona o vysílání pracovníků a souvisejících přepisech na internetových stránkách MPSV <http://www.mpsv.cz/cs/20173>.

Vývoj v EU

Na úrovni EU vyvíjejí iniciativu další členské státy EU. Polská ministryně dopravy Maria Wasiak adresovala v prosinci 2014 dopis komisařkám pro dopravu (Violeta Bulc), vnitřní trh (Elżbieta Bieńkowska) a zaměstnanost (Marianne Thyssen), v němž je informuje o příliš extenzivním výkladu zákona o minimální mzdě ze strany Německa, která podle polské ministryně bude mít negativní dopad na trh s nákladní dopravou. Polsko požádalo Evropskou komisi o důkladnou analýzu tohoto zákona a o vyjádření, zda je v souladu s právem EU, zejména s pravidly pro vnitřní trh a svobodou poskytování služeb.⁴ V podobném duchu zaslal dopis komisařkám Bulc a Thyssen i maďarský zástupce státního tajemníka pro dopravu, který se zmínil rovněž o nepříjemné administrativní zátěži, kterou by implementace opatření způsobila. Dopisy Evropské komisi zaslalo také Bulharsko a Slovinsko.

Evropská komise na základě podnětů, které obdržela od členských států a od zájmových skupin působících v dopravě zahájila vyhodnocování německého zákona a již nyní posuzuje jeho soulad⁵ s právem EU (řízení EU Pilot),⁶ přičemž tento proces může v konečném důsledku vést až k zahájení procesu infringementu (řízení o porušení Smlouvy). Autoritativní výklad otázky, zda je zákon v rozporu s právem EU, pak může podat pouze Soudní dvůr EU.

Do tlaku na Evropskou komisi se zapojují také svými otázkami a interpelacemi poslanci Evropského parlamentu.

Na bilaterální/multilaterální úrovni **komunikace přímo se SRN** zaslalo Slovensko dopis německé ministryni práce a sociálních věcí, ve kterém vyslovuje obavy, že aplikace zákona na tranzit je v rozporu s evropským právem. Polsko předalo oficiální nótu německému velvyslanci ve Varšavě. Dopisy Německu zaslalo také Bulharsko, Slovinsko, Česká republika a Litva. Své obavy z administrativních nákladů vyjádřilo také Irsko.

Potenciální hrozbou pro české zájmy je případná inspirace dalších států německým postupem. Např. dánská asociace dopravců ITD se již vyslovila pro to, aby dánská vláda zavedla obdobné opatření.

⁴ EK již odpověděla dopisem ze dne 22. ledna 2015, ve kterém přislíbila důkladný a promptní přezkum německé úpravy.

⁵ Podle neoficiálních informací EK předběžně hodnotí německou úpravu jako v rozporu s evropským právem a principem proporcionality.

⁶ EK odeslala Německu formální dotazy na působnost MiLoG dne 21. 1. 2015 s lhůtou pro odpověď zkrácenou na 4 týdny.

Plánované kroky vlády ČR

Dne 14. ledna 2015 proběhla schůzka zástupců ambasad Slovenska, České republiky, Slovinska, Maďarska, Estonska, Polska a Litvy v Berlíně.

Dne 15. ledna 2015 proběhla schůzka velvyslanců v Coreperu I zemí Visegrádské skupiny a Slovinska, Chorvatska, Estonska, Litvy, Bulharska a Rumunska k problematice zákona o minimální mzdě v SRN. Zúčastněné státy se shodly na nepřijatelnosti deklarované osobní působnosti nového německého zákona a na dalším postupu (který zahrnuje mj. přípravu společného **dopisu německému MD a MPSV**).

Dne 23. ledna 2015 proběhla schůzka na úrovni velvyslanců v Coreperu (Visegrádské skupiny, Estonska, Irsko, Španělsko, Slovinsko, Rumunsko, Bulharsko, Portugalsko, Litva a Chorvatsko) s generálními řediteli DG MOVE (Machado) a DG GROW (Calleja), na které státy žádaly po EK promptní reakci. EK vyjádřila vůli věnovat problému maximální pozornost a podnikat kroky v co nejkratších lhůtách. EK požádala členské státy, aby jí poskytovaly co nejpodrobnější informace o dané problematice.

V tuto chvíli je **připravován společný dopis**, který vyjádří nesouhlas podepsaných členských států s osobní působností MiLoG založenou čistě na principu teritoriality, s působností MiLoG na veškerou kaboťáž a s komplikovaným administrativním postupem požadovaným na zaměstnavatelích. Dopis navrhne moratorium na vynucování MiLoG do doby, než bude vyjasněn soulad německé úpravy s evropským právem. Dopis bude adresován spolkovému ministru dopravy (Dobrindt) a spolkové ministryni práce a sociálních věcí (Nahles) a bude za odesílatele podepsán vždy jedním ministrem za členský stát (jehož příslušnost si členské státy zvolí - za Českou republiku bude dopis podepsán ministryní práce a sociálních věcí). Účast na společném dopisu zatím potvrdily země Visegrádu, Litva, Estonsko, Slovinsko, Rumunsko, Bulharsko a Chorvatsko.

Dále bude problém pravděpodobně nadnesen v rámci bodu "Různé" na jednání Coreperu I a Rady ministrů EU (COMPET, EPSCO, TTE).